

Albane de Beaurepaire

DESCOPERĂ
APTITUDINILE
COPIILULUI TĂU
INTELIGENȚA MULTIPLĂ

Ilustrații: Jilème

Traducere din limba franceză: Elena Arhire

Preambul	6
Una sau mai multe inteligențe?	7
Ce înseamnă să fii inteligent?	8
Măsurarea inteligenței?	10
Teoria inteligențelor multiple	12
Opt inteligențe	14
Ce valoare adăugată?	17
Dezvoltarea propriilor talente	18
Cum să devii un adult echilibrat	20
Combaterea dificultăților școlare prin valorificarea punctelor forte	22
Descoperirea resurselor de relaxare	24
Creșterea stimei de sine	26
Observă buchetul de inteligențe al copilului tău	27
Inteligența muzicală/ritmică	28
Inteligența corporală/kinestezie	30
Inteligența verbală/lingvistică	32
Inteligența vizuală/spațială	34
Inteligența logică/matematică	36
Inteligența interpersonală	38
Inteligența intrapersonală	40
Inteligența naturalistă	42
Familiarizarea copilului cu buchetul său de inteligențe	44
Gândește-te și la buchetul tău de inteligențe!	46

Câteva scurtături de evitat	49
Inteligența, stilul de învățare și materiile școlare	50
Dorința de a măsura	52
Tentația de a crea un „profil“	54
Udă buchetul de inteligențe al copilului tău	55
Inteligența muzicală/ritmică	56
Inteligența corporală/kinestezică	58
Inteligența verbală/lingvistică	60
Inteligența vizuală/spațială	62
Inteligența logică/matematică	64
Inteligența interpersonală	66
Inteligența intrapersonală	68
Inteligența naturalistă	70
Activități bogate în inteligențe	72
Activități de evitat	74
În concluzie	76
Bibliografie	78
Despre autor	79

Una sau mai multe inteligente?

Cum arată o persoană inteligentă? Este cineva extrem de cultivat? Cineva care a „reușit“, care are o carieră profesională extraordinară?

Cineva care gândește rapid? Un cercetător? Un „super-titrat“? Cineva care citește mult, care își petrece viața înconjurat de enciclopedii? O persoană care se adaptează foarte ușor?

Lista ar putea continua la nesfârșit.

Ce înseamnă să fii inteligent?

„Cine este inteligent în clasa ta?” Dacă pui această întrebare copilului tău, sunt șanse mari să-ți dea numele celor mai buni elevi din clasa lui.

Ce este un copil inteligent?

Pentru mulți copii, și chiar pentru adulți, un copil inteligent înseamnă un elev bun: are rezultate școlare bune, note bune, se implică, merge cu plăcere la școală, părinții lui sunt relaxați când vine vorba de temele pentru acasă. De asemenea, le este greu să înțeleagă de ce unii copii pot avea dificultăți în procesul de școlarizare.

Ce să credem despre un copil care are dificultăți la școală?

Rareori spunem despre un copil care se află în dificultate, chiar dacă doar la câteva materii, că nu este inteligent. Dar adesea auzim: „nu e studios”, „îi e greu să facă orice”, cu alte cuvinte: nu e la fel de inteligent ca majoritatea elevilor de vârsta lui.

Dar ce crezi despre ce știe copilul tău să facă, pe lângă formarea școlară?

Poate copilul tău știe să deseneze mult mai bine decât cei de vârsta lui, să meșterească cu mare precizie, să creeze povești și să le spună, să cânte bine sau să fie pasionat de un instrument muzical, poate se dovedește a fi un talent înnăscut la practicarea unui sport de echipă... E posibil să fie cel pe care te bazezi că se va preocupa de copiii care lipsesc și le va transmite temele, cel care se dovedește a fi imbatabil la un joc de strategie, cel care estimează unde se poate descurca singur și cere ajutor atunci când consideră că este nevoie...

Ce valoare acorzi acestor abilități ale copilului tău?

CAPACITATEA DE A ÎNVĂȚA NU ESTE LEGATĂ DE INTELIGENȚĂ

La fel cum fiecare copil învață să meargă, să vorbească, să mănânce sau să se îmbrace singur la vârste diferite, nu toți sunt în stare să învețe un lucru în același mod și în același moment. Creierul are nevoie de douăzeci și cinci de ani pentru a se maturiza, și fiecare creier are propriul ritm de dezvoltare.

Dacă copilul tău are mai multe dificultăți la citit sau la stăpânirea conceptului de scădere decât fratele sau sora lui la aceeași vârstă nu înseamnă că nu va ști niciodată să citească bine sau că va avea probleme la matematică.

În aceste domenii poate că trebuie pur și simplu **să-i acorzi mai mult timp și să folosești alte căi de acces.**

ACTIVITĂȚE

Abilitățile copilului meu

Observă-ți copilul. Află ce gusturi, preocupări, dificultăți are.

	La școală	Acasă	Afară
Activitatea lui preferată			
Ce știe să facă foarte bine			
Ce îi place să facă			
Activități unde are dificultăți			
Ce este foarte dificil pentru el			
Ce refuză să facă			

Dacă ți se pare că, în general, copilul tău se plictisește în clasă, pentru că ceea ce învață este prea ușor, sau dacă, dimpotrivă, are dificultăți, pentru că este prea greu, fără îndoială ți se va face propunerea de „a-l testa“.

Abordarea psihometrică

Psihologul și educatorul Alfred Binet a dezvoltat primele teste privind coeficientul de inteligență (IQ) la începutul secolului XX. El pornea de la ideea că inteligența se poate cuantifica. „Inteligența este cea care îmi evaluează testele“, explica el.

Aceste teste se vor a fi obiective, traducând inteligența printr-un număr. Ideea inițială era aceea de a putea determina, cu ajutorul lor, care dintre elevii din ciclul primar prezintă riscul de a înregistra un eșec școlar.

Ce anume măsoară testele de IQ?

De la Alfred Binet încoace, aceste teste au evoluat, și cercetătorii continuă să le dezvolte. Astăzi există WPPSI¹, pentru copiii cu vârste cuprinse între 2 și 6 ani, și WISC², pentru copiii începând de la școala primară până la 17 ani.

Aceste teste au fost dezvoltate la mijlocul secolului XX de un psiholog american, David Wechsler, și continuă să fie reajustate periodic. Ele măsoară inteligența verbală, în special vocabularul și capacitatea de înțelegere, abilitatea de a raționa și de a gândi logic.

Limitele testelor

Dacă rezultatele testului te pot ajuta să-ți faci o idee privind parcursul școlar al copilului, ele nu pot oferi o imagine de ansamblu asupra vieții sale viitoare.

SFAT: Cel mai important este să eviți cu orice preț asocierea copilului tău cu un număr. Privește-l ca pe un tot unitar, apreciază ceea ce îi place să facă și face bine, încurajează-l în tot ce întreprinde, indiferent că e legat de școală sau de alte activități.

¹ Wechsler Preschool and Primary Scale of Intelligence – Scala de Inteligență Wechsler pentru Copii de Grădiniță și Școală Primară (n.red.)

² Wechsler Intelligence Scale for Children (n.red.)

Respect persoanele care, au obținut scoruri IQ excelente pot avea parte de o viață profesională, emoțională sau familială dezastruoasă; dimpotrivă, multe persoane diagnosticate ca fiind „limitate”, ca urmare a unui IQ scăzut, se vor bucura de un succes profesional deosebit și de o viață de adult armonioasă și de invidiat.

Teste IQ sunt în continuare folosite cu oarecare regularitate, adesea pentru a justifica o repetență sau pentru a lua în calcul o orientare anume.

Trebuie amintit faptul că fiecare copil învață în ritmul lui. Prin urmare, se prea poate ca un copil să se simtă mai bine într-o clasă de copii care nu sunt de vârsta lui.

Teoria inteligențelor multiple

Howard Gardner, născut în 1943 în America, este profesor la Universitatea Harvard, specializat în psihologia cognitivă. El a studiat în mod special pacienți care au suferit leziuni cerebrale și a ajuns la concluzia că există o legătură între localizarea leziunii și abilitățile pierdute sau diminuate.

La cererea unei fundații olandeze, el s-a lansat mai apoi în cercetări privind potențialul uman, ceea ce l-a determinat să redefinească inteligența umană, **și anume, că nu avem doar o inteligență, ci opt**, că ele sunt în posesia noastră și le putem dezvolta pe tot parcursul vieții.

Este important de menționat că Gardner și-a desfășurat cercetările studiind sute de oameni din toate culturile și clasele sociale. De asemenea a studiat cazul persoanelor cu abilități excepționale în unele domenii, dar cu abilități extrem de limitate în altele.

Howard Gardner a schimbat radical definiția conceptului de inteligență, oferindu-i trei componente:

Componenta 1: Ansamblul de abilități care îi permit unui individ să rezolve probleme întâlnite în viața de zi cu zi.

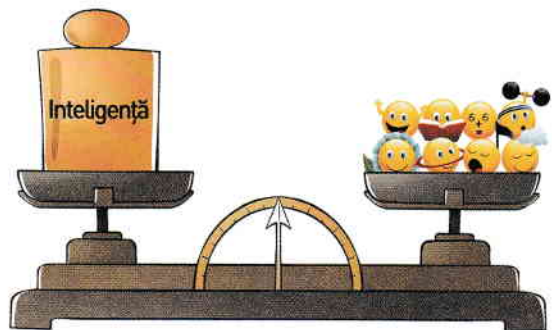
Componenta 2: Capacitatea de a crea un produs concret sau de a presta o activitate profesională care are valoare într-o anumită cultură.

Componenta 3: Capacitatea de a identifica probleme și de a găsi soluții la aceste probleme, care, mai ales, să-i permită unui individ să dobândească noi cunoștințe.

Conform acestei definiții, inteligența nu este un subiect clasat; conceptul se află într-o continuă dezvoltare și este greu de măsurat.

Schimbarea perspectivei

Această nouă viziune a inteligenței te invită pe tine, ca părinte, să-ți schimbi perspectiva atât asupra propriilor capacități, cât și asupra celor ale copilului tău.

Un copil care întâmpină dificultăți la învățare, fie în contextul familiei, fie în cel al școlii, poate evolua de-a lungul întregii vieți, cu condiția de a fi mai degrabă îndrumat decât ținut închis în propriile dificultăți. De asemenea, un copil care pare să aibă o bună capacitate de învățare va trebui să fie sprijinit corespunzător, pentru a i se permite să-și dezvolte toate inteligențele.

Care sunt cele mai importante inteligențe?

Gardner consideră că nu există o ierarhie a inteligențelor și că toate sunt la fel de importante. Ceea ce contează este să-ți dezvolți toate inteligențele într-un mod armonios, chiar dacă unele predomină sau se numără printre preferințele tale.

ACTIVITATE

Inteligența ta conform teoriei lui Howard Gardner

- **Componenta 1:** Ce abilități îmi permit să rezolv problemele vieții de zi cu zi?

Exemple: Să efectuez calcule, să folosesc tehnologia, să lucrez în echipă, să repar un obiect...

- **Componenta 2:** Ce sunt eu în stare să creez de valoare?

Exemple: Să confecționez unui obiect, să am grijă de cineva, să conduc o echipă...

- **Componenta 3:** În ce domenii obișnuiesc sau îmi place să-mi pun întrebări și să caut răspunsuri, ca să dobândesc cunoștințe noi?

La început, Howard Gardner a definit șapte tipuri de inteligențe, la care a adăugat un al optulea, inteligența „naturalistă”, în 1996. El a definit o serie de criterii care au permis să fie considerată „inteligență” ceea ce denumim noi calitate, aptitudine, abilitate sau talent.

Printre criteriile folosite pentru a defini fiecare inteligență, putem să enumerăm: o corespondență cu o zonă relativ bine localizată în creier;

existența unor persoane care au dezvoltat această inteligență la un nivel excepțional; existența unui sistem simbolic specific fiecărei inteligențe.

De remarcat

Sistemul școlar și societatea noastră, în general, se bazează mai ales pe două inteligențe: inteligența verbală/lingvistică și inteligența logică/matematică.

Dacă copilul tău are lipsuri legate de oricare din aceste inteligențe, atunci poate întâmpina dificultăți la școală, pentru că sistemul școlar predă și evaluează, în esență, în funcție de aceste două inteligențe.

Inteligența	Înseamnă capacitatea de...
Muzicală/ritmică	A fi sensibil la sunete, la structuri ritmice și muzicale, la melodii, la sonorități.
Corporală/ kinestezică	A-ți folosi corpul cu ușurință, a fi îndemânat, a avea simț tactil.
Verbală/ lingvistică	A-ți exprima gândurile prin cuvinte, a ști să te exprimi, a folosi cu ușurință limbajul, cuvintele.
Vizuală/spațială	A-ți crea imagini abstracte, a avea orientare în spațiu, a fi sensibil la culori și la armonia vizuală.
Logică/ matematică	A raționa într-o manieră logică, a jongla ușor cu cifrele și calculele.
Interpersonală	A interacționa cu ceilalți, a empatiza, a le înțelege sentimentele, emoțiile, așteptările, a-ți găsi locul într-un grup, a ști să lucrezi în echipă, a ști să te bazezi pe calitățile și abilitățile celorlalți.
Intrapersonală	A te cunoaște, a fi capabil să înveți din propriile experiențe (indiferent că e vorba de reușite sau de eșecuri), a-ți propune obiective realizabile, a învăța din greșeli.
Naturalistă	A fi sensibil la natură, a o cunoaște, a o înțelege, a o explora, a o observa, a o clasifica, a organiza elementele.

Sprijinindu-vă pe definițiile precedente, realizați o reprezentare vizuală a fiecărei inteligențe.

Muzicală/ritmică	Verbală/lingvistică
Corporală/kinestezică	Vizuală/spațială
Logică/matematică	Naturalistă
Intrapersonală	Interpersonală